

USTAWA
z dnia 7 lipca 2005 r.

o ubezpieczeniach upraw rolnych i zwierząt gospodarskich

Opracowano na podstawie Dz.U. z 2005 r. Nr 150, poz. 1249, z 2006 r. Nr 120, poz. 825, Nr 157, poz. 1119, z 2007 r. Nr 49, poz. 328.

Art. 1.

1. Ustawa określa zasady:

- 1) stosowania dopłat do składek z tytułu zawarcia umów ubezpieczenia od ryzyka wystąpienia skutków zdarzeń losowych w rolnictwie;
- 2) zawierania i wykonywania umów obowiązkowego ubezpieczenia upraw od określonego ryzyka wystąpienia skutków zdarzeń losowych w rolnictwie, zwanych dalej „umowami ubezpieczenia obowiązkowego”;
- 3) udzielania dotacji celowej na pokrycie części odszkodowań z tytułu szkód spowodowanych przez suszę.

2. Dopłaty do składek z tytułu zawarcia umów ubezpieczenia, o których mowa w ust. 1 pkt 1 i 2, zwane dalej „dopłatami”, oraz dotacja, o której mowa w ust. 1 pkt 3, są realizowane ze środków budżetu państwa ustalonych w ustawie budżetowej, z części, której dysponentem jest minister właściwy do spraw rolnictwa.

Art. 2.

Użyte w ustawie określenia oznaczają:

- 1) gospodarstwo rolne – obszar gruntów sklasyfikowanych w ewidencji gruntów i budynków jako użytki rolne lub jako grunty zadrzewione i zakrzewione na użytkach rolnych, o łącznej powierzchni przekraczającej 1 ha lub 1 ha przeliczeniowy, z wyjątkiem gruntów zajętych na prowadzenie działalności gospodarczej innej niż działalność rolnicza, a także obszar takich gruntów, niezależnie od powierzchni, jeżeli jest prowadzona na nim produkcja rolna stanowiąca dział specjalny produkcji rolnej w rozumieniu przepisów o podatku dochodowym od osób fizycznych oraz przepisów o podatku dochodowym od osób prawnych;
- 2) producent rolny – osobę fizyczną, osobę prawną albo jednostkę organizacyjną nieposiadającą osobowości prawnej, w której posiadaniu lub współposiadaniu jest gospodarstwo rolne, będącą małym lub średnim przedsiębiorcą w rozumieniu załącznika I do rozporządzenia Komisji (WE) nr 70/2001 z dnia 12 stycznia 2001 r. w sprawie zastosowania art. 87 i 88 Traktatu WE w odniesieniu do pomocy państwa dla małych i średnich

przedsiębiorstw (Dz.Urz. WE L 10 z 13.01.2001, str. 33, z późn. zm.; Dz.Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 8, t. 2, str. 141).

Art. 3.

1. Ze środków budżetu państwa są udzielane dopłaty do składek z tytułu zawarcia umów ubezpieczenia:

1) upraw zbóż, kukurydzy, rzepaku, rzepiku, chmielu, tytoniu, warzyw gruntowych, drzew i krzewów owocowych, truskawek, ziemniaków, buraków cukrowych lub roślin strączkowych, od zasiewu lub wysadzenia do ich zbioru, od ryzyka wystąpienia szkód spowodowanych przez huragan, powódź, deszcz nawalny, grad, piorun, obsunięcie się ziemi, lawinę, suszę, ujemne skutki przezimowania oraz przymrozki wiosenne lub

2) bydła, koni, owiec, kóz, drobiu lub świń od ryzyka wystąpienia szkód spowodowanych przez huragan, powódź, deszcz nawalny, grad, piorun, obsunięcie się ziemi, lawinę oraz w wyniku uboju z konieczności

– zwanych dalej „umowami ubezpieczenia”.

1a. Umowa ubezpieczenia może obejmować wszystkie lub wybrane przez producenta rolnego rodzaje ryzyka, o których mowa w ust. 1.

2. Szkody spowodowane przez:

1) (uchylony);

2) huragan – oznaczają szkody powstałe w wyniku działania wiatru o prędkości nie mniejszej niż 24 m/s, którego działanie wyrządza masowe szkody; pojedyncze szkody uważa się za spowodowane przez huragan, jeżeli w najbliższym sąsiedztwie stwierdzono działanie huraganu;

3) powódź – oznaczają szkody powstałe wskutek:

a) zalania terenów w następstwie podniesienia się poziomu wód płynących lub stojących,

b) zalania terenów wskutek deszczu nawalnego,

c) spływu wód po zboczach lub stokach na terenach górskich i podgórskich;

4) deszcz nawalny – oznaczają szkody powstałe wskutek deszczu o współczynniku wydajności o wartości co najmniej 4; w przypadku braku możliwości ustalenia tego współczynnika bierze się pod uwagę stan faktyczny i rozmiar szkód w miejscu ich powstania, świadczące wyraźnie o działaniach deszczu nawalnego;

5) grad – oznaczają szkody powstałe wskutek opadu atmosferycznego składającego się z bryłek lodu;

6) piorun – oznaczają szkody będące następstwem wyładowania atmosferycznego pozostawiającego bezsporne ślady tego zdarzenia;

7) (uchylony);

8) obsunięcie się ziemi – oznaczają szkody spowodowane przez zapadanie się ziemi oraz usuwanie się ziemi, z tym że za szkody spowodowane przez:

- a) zapadanie się ziemi – uważa się szkody powstałe wskutek obniżenia się terenu z powodu zawalenia się podziemnych wolnych przestrzeni w gruncie,
 - b) usuwanie się ziemi – uważa się szkody powstałe wskutek ruchów ziemi na stokach;
- 9) lawinę – oznaczają szkody powstałe wskutek gwałtownego zsuwania się lub staczania ze zboczy górskich lub podgórszych mas śniegu, lodu, skał, kamieni, ziemi lub błota;
 - 10) suszę – oznaczają szkody spowodowane wystąpieniem, w dowolnym sześciodekadowym okresie od dnia 1 kwietnia do dnia 30 września, spadku klimatycznego bilansu wodnego poniżej wartości określonej dla poszczególnych gatunków roślin uprawnych i gleb;
 - 11) ujemne skutki przezimowania – oznaczają szkody spowodowane wymarzeniem, wymoknięciem, wyprzieniem, wysmaleniem lub wysadzeniem roślin, w okresie od dnia 1 grudnia do dnia 30 kwietnia, polegające na całkowitym lub częściowym zniszczeniu roślin lub całkowitej utracie plonu lub jego części;
 - 11a) przymrozki wiosenne – oznaczają szkody spowodowane przez obniżenie się temperatury poniżej 0°C, w okresie od dnia 1 maja do dnia 30 czerwca, polegające na całkowitym lub częściowym zniszczeniu roślin lub całkowitej utracie plonu lub jego części;
 - 12) ubój z konieczności – oznaczają szkody spowodowane w wyniku uboju zarządzanego przez lekarza weterynarii, dokonanego w następstwie zdarzeń losowych określonych w pkt 1-9.
3. Umowa ubezpieczenia uprawy obejmuje uprawy roślin, o których mowa w ust. 1 pkt 1, uprawianych w plonie głównym, przy czym za plon główny uznaje się w przypadku:
- 1) buraków cukrowych – korzenie buraka;
 - 2) kukurydzy przeznaczonej na paszę – kolby i nadziemne części rośliny;
 - 3) zbóż, rzepaku i rzepiku, kukurydzy przeznaczonej na ziarno – ziarna lub nasiona;
 - 4) ziemniaków – bulwy;
 - 5) warzyw gruntowych – części warzyw gruntowych przeznaczone do konsumpcji;
 - 6) drzew i krzewów owocowych oraz truskawek – owoce lub całe nasadzenia;
 - 7) chmielu – szyszki;
 - 8) tytoniu – liście;
 - 9) roślin strączkowych – nasiona.
4. Minister właściwy do spraw rolnictwa określi, w drodze rozporządzenia, wartości klimatycznego bilansu wodnego dla poszczególnych gatunków roślin uprawnych i gleb, z podziałem na województwa, mając na uwadze warunki agrometeorologiczne i glebowe w poszczególnych województwach.
5. Minister właściwy do spraw rolnictwa ogłasza, w drodze obwieszczenia, w dzienniku urzędowym ministra właściwego do spraw rolnictwa oraz na stronie

internetowej urzędu obsługującego ministra właściwego do spraw rolnictwa, w okresie od dnia 1 czerwca do dnia 10 października, w terminie do 10. dnia miesiąca, wskaźniki klimatycznego bilansu wodnego dla poszczególnych gatunków roślin uprawnych i gleb za poprzedni miesiąc, z podziałem na województwa.

Art. 4.

1. Wnioski o zawarcie umów ubezpieczenia są składane przez producentów rolnych w zakładach ubezpieczeń, które zawarły z ministrem właściwym do spraw rolnictwa umowy w sprawie dopłat, o których mowa w art. 9 ust. 1.
2. Zakłady ubezpieczeń zawierają umowy ubezpieczenia z producentami rolnymi do wyczerpania w danym roku limitu dopłat, których wysokość dla danego zakładu ubezpieczeń określa się w umowach w sprawie dopłat, o których mowa w art. 9 ust. 1.
3. Umowy ubezpieczenia są zawierane na okres do 12 miesięcy.
4. Jeżeli po zawarciu przez producenta rolnego umowy ubezpieczenia posiadanie gospodarstwa rolnego przeszło na innego producenta rolnego, prawa i obowiązki producenta wynikające z umowy ubezpieczenia przechodzą na tego producenta. Umowa ubezpieczenia ulega rozwiązaniu z upływem okresu, na który została zawarta, chyba że producent rolny obejmujący gospodarstwo rolne w posiadanie wypowiedzi ją przed upływem 30 dni od dnia objęcia gospodarstwa rolnego w posiadanie. W przypadku wypowiedzenia umowy ubezpieczenia rozwiązuje się ona z upływem 30 dni następujących po dniu objęcia gospodarstwa rolnego w posiadanie.

Art. 5.

1. Dopłaty są wypłacane przez ministra właściwego do spraw rolnictwa.
2. Dopłaty wynoszą do:
 - 1) 60% ale nie mniej niż 50% składki z tytułu ubezpieczenia upraw, o których mowa w art. 3 ust. 1 pkt 1, jeżeli określone przez zakłady ubezpieczeń stawki taryfowe ubezpieczenia nie przekraczają:
 - a) przy ubezpieczeniu upraw zbóż, kukurydzy, rzepaku jarego, rzepiku, ziemniaków lub buraków cukrowych – 3,5% sumy ubezpieczenia upraw; w przypadku rozdzielenia rodzajów ryzyka suma ubezpieczenia danej uprawy dotyczy wszystkich rodzajów ryzyka,
 - b) przy ubezpieczeniu rzepaku ozimego, warzyw gruntowych, chmielu, tytoniu, drzew i krzewów owocowych, truskawek lub roślin strączkowych – 5% sumy ubezpieczenia; w przypadku rozdzielenia rodzajów ryzyka suma ubezpieczenia danej uprawy dotyczy wszystkich rodzajów ryzyka;
 - 2) 50% ale nie mniej niż 40% składki z tytułu ubezpieczenia zwierząt, o których mowa w art. 3 ust. 1 pkt 2, jeżeli określone przez zakłady ubezpieczeń stawki taryfowe ubezpieczenia nie przekraczają 0,5% sumy ubezpieczenia.
- 2a. Dopłaty, o których mowa w ust. 2, przysługują producentom rolnym do powierzchni ubezpieczonych upraw, o których mowa w art. 3 ust. 1 pkt 1, nieprzekraczającej 300 ha.

- 2b. Zakłady ubezpieczeń mogą określić stawki taryfowe ubezpieczenia wyższe niż określone w ust. 2. W przypadku, gdy stawki taryfowe ubezpieczenia są wyższe niż określone w ust. 2, ale nie przekraczają 6% sumy ubezpieczenia, dopłaty do składek przysługują w wysokości określonej w ust. 2.
 - 2c. W przypadku, gdy stawki taryfowe przekroczą 6% sumy ubezpieczenia, dopłaty do składek z tytułu umów ubezpieczenia, w których zastosowano takie stawki, nie przysługują.
 - 2d. Sumy ubezpieczenia, odrębnie dla każdej uprawy rolnej i każdego zwierzęcia gospodarskiego, ustala producent rolny z zakładem ubezpieczeń w umowie ubezpieczenia, z tym że nie mogą one przekroczyć maksymalnych sum ubezpieczenia określonych przez ministra właściwego do spraw rolnictwa.
 - 2e. Minister właściwy do spraw rolnictwa określa corocznie, w terminie do dnia 30 listopada, w drodze rozporządzenia, maksymalne sumy ubezpieczenia dla poszczególnych upraw rolnych i zwierząt gospodarskich na rok następny, mając na uwadze zapewnienie odpowiedniego poziomu ochrony ubezpieczeniowej producentów rolnych oraz możliwości budżetu państwa.
3. (uchylony).
 4. Rada Ministrów określa corocznie, w terminie do dnia 30 listopada, w drodze rozporządzenia, wysokość dopłat na rok następny, mając na względzie powierzchnię upraw i liczbę zwierząt przewidzianą do objęcia ubezpieczeniem przez zakłady ubezpieczeń w następnym roku, a także założenia do ustawy budżetowej.

Art. 6.

1. Ubezpieczenie obejmuje szkody powstałe w następstwie zdarzeń wchodzących w zakres ochrony ubezpieczeniowej, zaistniałe w gospodarstwach rolnych na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, w miejscu wskazanym w umowie ubezpieczenia.
2. W ubezpieczeniu upraw, o których mowa w art. 3 ust. 1 pkt 1, zakład ubezpieczeń odpowiada za szkody spowodowane przez zdarzenia określone w art. 3 ust. 2 pkt 1–11a, jeżeli szkody w plonie głównym wyniosą co najmniej 30%.
3. Odszkodowanie za szkody, o których mowa w ust. 2, może być pomniejszone o nie więcej niż 20% wartości tych szkód.

Art. 7.

1. Dopłaty stanowią część należnych zakładom ubezpieczeń składek z tytułu zawartych umów ubezpieczenia.
2. Dopłaty są wypłacane zakładowi ubezpieczeń za dany kwartał, w terminie do 30. dnia miesiąca następującego po tym kwartale, na podstawie wniosku złożonego przez zakład ubezpieczeń, w terminie do 20. dnia tego miesiąca.
3. Wniosek zakładu ubezpieczeń zawiera informacje o:
 - 1) wysokości składek z tytułu ubezpieczenia, z podziałem na składki z tytułu ubezpieczenia upraw i składki z tytułu ubezpieczenia zwierząt:
 - a) należnych zakładowi ubezpieczeń,

- b) wpłaconych przez producentów rolnych;
 - 2) wysokości dopłat, z podziałem na dopłaty do składek z tytułu zawarcia umów ubezpieczenia upraw i na dopłaty do składek z tytułu zawarcia umów ubezpieczenia zwierząt;
 - 3) liczbie zawartych umów ubezpieczenia;
 - 4) wartości ubezpieczenia upraw oraz wartości ubezpieczenia zwierząt.
4. Za ostatni kwartał roku dopłaty są wypłacane zakładowi ubezpieczeń w terminie do dnia 31 grudnia, na podstawie wniosku złożonego przez zakład ubezpieczeń w terminie do dnia 15 grudnia.

Art. 8.

1. Przy ministrze właściwym do spraw rolnictwa działa Komisja do Spraw Oceny Ofert, zwana dalej „Komisją”.
2. Członków Komisji powołuje minister właściwy do spraw rolnictwa.
3. Komisja działa na podstawie uchwalonego przez siebie regulaminu zatwierdzonego przez ministra właściwego do spraw rolnictwa.
4. W skład Komisji wchodzi:
 - 1) 2 przedstawicieli ministra właściwego do spraw rolnictwa;
 - 2) przedstawiciel ministra właściwego do spraw instytucji finansowych;
 - 3) przedstawiciel Komisji Nadzoru Finansowego;
 - 4) przedstawiciel Polskiej Izby Ubezpieczeń;
 - 5) przedstawiciel Krajowej Rady Izb Rolniczych.
5. Obsługę organizacyjno-techniczną Komisji zapewnia urząd obsługujący ministra właściwego do spraw rolnictwa.

Art. 9.

1. Minister właściwy do spraw rolnictwa zawiera z zakładami ubezpieczeń, które przedstawia ofertę z warunkami ubezpieczenia upraw i zwierząt, umowy w sprawie dopłat.
2. Zakłady ubezpieczeń wykonujące działalność w zakresie ubezpieczeń majątkowych zainteresowane zawarciem umów w sprawie dopłat przedstawiają ofertę w terminie do dnia 15 listopada roku poprzedzającego rok, na który mają być zawarte umowy.
3. Umowy w sprawie dopłat są zawierane na rok kalendarzowy w terminie do dnia 31 grudnia roku poprzedzającego rok, na który mają być zawarte.
4. Oferta zakładu ubezpieczeń powinna zawierać:
 - 1) nazwę, siedzibę i adres zakładu ubezpieczeń;
 - 2) aktualny odpis z Krajowego Rejestru Sądowego albo dokument potwierdzający notyfikację prowadzenia na terenie Rzeczypospolitej Polskiej działalności – w przypadku podmiotów zagranicznych;

- 3) opinię Komisji Nadzoru Finansowego o sytuacji finansowej zakładu ubezpieczeń;
 - 4) warunki ubezpieczenia upraw i zwierząt;
 - 5) proponowane wysokości stawek taryfowych;
 - 6) proponowane sumy ubezpieczenia upraw i zwierząt;
 - 7) wskazanie powierzchni upraw i liczby zwierząt przewidzianych do objęcia ubezpieczeniem;
 - 8) określenie obszaru objętego zakresem działania zakładu ubezpieczeń;
 - 9) informację o dotychczasowej działalności na rynku ubezpieczeń w rolnictwie;
 - 10) warunki likwidacji szkód, w tym zasady i tryb ustalania wysokości szkód.
5. Komisja sprawdza, czy oferta spełnia warunki, o których mowa w ust. 4, a w szczególności, czy opinia, o której mowa w ust. 4 pkt 3, potwierdza, że sytuacja finansowa zakładu ubezpieczeń gwarantuje wywiązanie się z oferty.
6. W umowach w sprawie dopłat określa się:
- 1) warunki ubezpieczenia upraw i zwierząt;
 - 2) wysokość stawek taryfowych;
 - 3) wysokość limitu dopłat;
 - 4) wskazanie powierzchni upraw i liczby zwierząt przewidzianych do objęcia ubezpieczeniem;
 - 5) warunki likwidacji szkód, w tym zasady i tryb ustalania wysokości szkód;
 - 6) sposób i terminy przekazywania i rozliczania środków na dopłaty;
 - 7) sposób przeprowadzania kontroli w zakresie realizacji umów w sprawie dopłat i umów ubezpieczenia;
 - 8) warunki zwrotu dopłat w przypadku ich wykorzystania niezgodnie z przeznaczeniem, pobrania nienależnie lub w nadmiernej wysokości.

Art. 10.

1. Minister właściwy do spraw rolnictwa sprawuje kontrolę realizacji umów w sprawie dopłat i umów ubezpieczenia w zakresie jej zgodności z przepisami ustawy i przepisami o finansach publicznych.
2. Czynności kontrolne są wykonywane przez osoby posiadające imienne upoważnienie wydane przez ministra właściwego do spraw rolnictwa.
3. Upoważnienie zawiera wskazanie osoby upoważnionej do wykonywania czynności kontrolnych, miejsce i zakres oraz podstawę prawną do ich wykonywania.
4. Przed przystąpieniem do czynności kontrolnych osoba upoważniona do ich wykonywania jest obowiązana okazać upoważnienie.
5. Czynności kontrolne obejmują sprawdzenie dokumentów w zakładzie ubezpieczeń lub u producentów rolnych, w szczególności zawartych umów ubezpieczenia oraz sprawozdań ze szkodowości.
6. Osoba wykonująca czynności kontrolne może:

- 1) żądać pisemnych lub ustnych informacji związanych z przedmiotem kontroli;
 - 2) sporządzać kopie oraz wyciągi z dokumentów związanych z przedmiotem kontroli oraz zabezpieczać te dokumenty.
7. Osoba wykonująca czynności kontrolne sporządza z przebiegu tych czynności protokół.
8. Protokół podpisuje osoba wykonująca czynności kontrolne oraz podmiot kontrolowany lub jego przedstawiciel.
9. W przypadku odmowy podpisania protokołu przez podmiot kontrolowany lub jego przedstawiciela, protokół podpisuje tylko osoba wykonująca czynności kontrolne, dokonując w protokole stosownej adnotacji o odmowie podpisania protokołu przez podmiot kontrolowany lub jego przedstawiciela.

<Art. 10a.

1. Zakładom ubezpieczeń:

- 1) które zawarły z ministrem właściwym do spraw rolnictwa umowy w sprawie dopłat, oraz
 - 2) innym niż określone w pkt 1, które zawarły umowy ubezpieczenia obowiązkowego upraw
- przysługuje dotacja celowa na pokrycie części odszkodowań należnych producentom rolnym z tytułu szkód spowodowanych przez suszę, zwana dalej „dotacją”.
2. Dotacja przysługuje w wysokości 60% różnicy pomiędzy łączną kwotą odszkodowań należnych w danym roku kalendarzowym z tytułu szkód spowodowanych przez suszę, na podstawie umów ubezpieczenia upraw, o których mowa w art. 3 ust. 1 pkt 1, oraz umów ubezpieczenia obowiązkowego tych upraw, których ochrona ubezpieczeniowa wygasa w danym roku kalendarzowym, a kwotą stanowiącą 90% sumy składek uiszczonych w danym roku kalendarzowym z tytułu zawarcia umów ubezpieczenia upraw, o których mowa w art. 3 ust. 1 pkt 1, oraz umów ubezpieczenia obowiązkowego tych upraw, od ryzyka wystąpienia szkód spowodowanych przez suszę, łącznie z dopłatami do tych składek.

dodane art. 10a-10c wchodzi w życie z dn. 1.07.2008 r. (Dz.U. z 2007 r. Nr 49, poz. 328).

Art. 10b.

1. Minister właściwy do spraw rolnictwa, na wniosek zakładu ubezpieczeń, przyznaje dotację i określa jej wysokość, w drodze decyzji.
2. Wniosek o przyznanie dotacji zakład ubezpieczeń składa w terminach:
 - 1) do dnia 30 września danego roku - za okres od początku roku do dnia 31 sierpnia tego roku;
 - 2) do dnia 31 stycznia następnego roku - za okres od dnia 1 września do końca poprzedniego roku.
3. Wniosek o przyznanie dotacji zawiera:
 - 1) nazwę, siedzibę i adres zakładu ubezpieczeń;

- 2) określenie wysokości odszkodowań do wypłacenia producentom rolnym;
 - 3) wskazanie liczby producentów rolnych, którym zostaną wypłacone odszkodowania ze środków z tytułu dotacji;
 - 4) wskazanie powierzchni upraw, na których wystąpiły szkody spowodowane przez suszę;
 - 5) określenie wysokości dotacji, o jaką występuje zakład ubezpieczeń;
 - 6) nazwę banku oraz numer rachunku bankowego, na który powinny zostać przekazane środki z tytułu dotacji.
4. Do postępowania w sprawie przyznania dotacji w zakresie nieuregulowanym ustawą stosuje się przepisy Kodeksu postępowania administracyjnego.
5. Minister właściwy do spraw rolnictwa w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw instytucji finansowych oraz ministrem właściwym do spraw finansów publicznych określi, w drodze rozporządzenia, sposób rozliczania dotacji oraz zakres i tryb składania sprawozdań w tym zakresie, mając na uwadze zapewnienie prawidłowego rozliczenia dotacji.

Art. 10c.

1. Rolnik w rozumieniu art. 2 lit. a rozporządzenia Rady (WE) nr 1782/2003 z dnia 29 września 2003 r. ustanawiającego wspólne zasady dla systemów wsparcia bezpośredniego w ramach wspólnej polityki rolnej i ustanawiającego określone systemy wsparcia dla rolników oraz zmieniającego rozporządzenia (EWG) nr 2019/93, (WE) nr 1452/2001, (WE) nr 1453/2001, (WE) nr 1454/2001, (WE) nr 1868/94, (WE) nr 1251/1999, (WE) nr 1254/1999, (WE) nr 1673/2000, (EWG) nr 2358/71 i (WE) nr 2529/2001 (Dz. Urz. UE L 270 z 21.10.2003, str. 1, z późn. zm.; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 3, t. 40, str. 269, z późn. zm.), zwany dalej „rolnikiem”, który uzyskał płatności bezpośrednie do gruntów rolnych w rozumieniu przepisów o płatnościach do gruntów rolnych i płatności cukrowej jest obowiązany zawrzeć umowę ubezpieczenia obowiązkowego upraw, o których mowa w art. 3 ust. 1 pkt 1, od ryzyka wystąpienia szkód spowodowanych przez powódź, suszę, grad, ujemne skutki przezimowania oraz przymrozki wiosenne.
2. Obowiązek ubezpieczenia, o którym mowa w ust. 1, uważa się za spełniony, jeżeli od dnia 1 lipca roku następującego po roku, za który rolnik uzyskał płatności bezpośrednie do gruntów rolnych, w okresie 12 miesięcy, ochroną ubezpieczeniową objęte jest co najmniej 50% powierzchni upraw, o których mowa w art. 3 ust. 1 pkt 1.
3. Rolnik zawiera umowy ubezpieczenia obowiązkowego z wybranym zakładem ubezpieczeń:
 - 1) który zawarł z ministrem właściwym do spraw rolnictwa umowę w sprawie dopłat, albo
 - 2) innym niż określony w pkt 1, wykonującym działalność ubezpieczeniową w zakresie ubezpieczenia, o którym mowa w ust. 1.
4. Odpowiedzialność zakładu ubezpieczeń w zakresie obowiązkowego ubezpieczenia upraw, o których mowa w art. 3 ust. 1 pkt 1, rozpoczyna się w przy-

padku ubezpieczenia tych upraw od ryzyka wystąpienia szkód spowodowanych przez:

- 1) powódź i suszę – po upływie 30 dni od dnia zawarcia umowy ubezpieczenia obowiązkowego;
 - 2) grad i przymrozki wiosenne – po upływie 14 dni od dnia zawarcia umowy ubezpieczenia obowiązkowego;
 - 3) ujemne skutki przezimowania – od dnia zawarcia umowy ubezpieczenia obowiązkowego, z tym że powinna być ona zawarta w terminie do dnia 1 grudnia.
5. W przypadku, o którym mowa w ust. 3 pkt 1, do umów ubezpieczenia obowiązkowego udziela się dopłat na zasadach określonych w ustawie dla dopłat do umów ubezpieczenia.
6. Rolnik, który nie spełnił obowiązku zawarcia umowy ubezpieczenia obowiązkowego, zgodnie z warunkami tego ubezpieczenia określonymi w ustawie, jest obowiązany wnieść opłatę za niespełnienie tego obowiązku.
7. Wysokość opłaty, o której mowa w ust. 6, obowiązującej w każdym roku kalendarzowym, stanowi równowartość w złotych 2 euro od 1 ha, ustalaną przy zastosowaniu kursu średniego ogłaszanego przez Narodowy Bank Polski według tabeli kursów nr 1 w roku kontroli.
8. W przypadku niezawarcia przez ministra właściwego do spraw rolnictwa umów, o których mowa w art. 9, a także gdy rolnik nie zawarł umowy ubezpieczenia obowiązkowego z powodu pisemnej odmowy zawarcia takiej umowy w szczególności z powodu zaferowania ubezpieczenia w stawkach taryfowych, o których mowa w art. 5 ust. 2c, w co najmniej dwóch zakładach ubezpieczeń, które zawarły z ministrem właściwym do spraw rolnictwa umowy w sprawie dopłat, przepisów ust. 6 i 7 nie stosuje się.
9. Opłata za niespełnienie obowiązku zawarcia umowy ubezpieczenia obowiązkowego jest wnoszona na rzecz gminy właściwej ze względu na miejsce zamieszkania albo siedzibę rolnika.
10. Do umowy ubezpieczenia obowiązkowego w zakresie nieuregulowanym w ust. 1–5 stosuje się odpowiednio przepisy ustawy dotyczące umowy ubezpieczenia.
11. Do kontroli spełniania obowiązku ubezpieczenia, o którym mowa w ust. 1, oraz dochodzenia opłat za niespełnienie tego obowiązku stosuje się odpowiednio przepisy ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych (Dz. U. Nr 124, poz.1152, z późn. zm.¹⁾) w zakresie obowiązkowego ubezpieczenia budynków rolniczych.>

Art. 11.

1. Dopłaty i dotacja wykorzystane niezgodnie z przeznaczeniem, pobrane nienależnie lub w nadmiernej wysokości podlegają niezwłocznie zwrotowi do budżetu

¹⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz.U. z 2004 r. Nr 26, poz. 225, Nr 96, poz. 959, Nr 141, poz. 1492, Nr 273, poz. 2703 i Nr 281, poz. 2778, z 2005 r. Nr 167, poz. 1396 oraz z 2006 r. Nr 157, poz. 1119.

- państwa wraz z odsetkami w wysokości określonej jak dla zaległości podatkowych.
2. Do należności wraz z odsetkami od zaległości z tytułu dopłat i dotacji, wykorzystanych niezgodnie z przeznaczeniem, pobranych nienależnie lub w nadmiernej wysokości stosuje się odpowiednio przepisy działu III i IV ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2005 r. Nr 8, poz. 60, z późn. zm.²⁾).
 3. Uprawnienia organu podatkowego określone w ustawie, o której mowa w ust. 2, przysługują ministrowi właściwemu do spraw rolnictwa.
 4. Do spraw nieuregulowanych ustawą dotyczących rozliczenia środków na dopłaty i dotację stosuje się przepisy o finansach publicznych dotyczące dotacji.
 5. Do egzekucji należności, o których mowa w ust. 2, stosuje się przepisy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji.

Art. 12.

Ustawa wchodzi w życie po upływie 30 dni od dnia ogłoszenia.

²⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2005 r. Nr 85, poz. 727, Nr 86, poz. 732 i Nr 143, poz. 1199 oraz z 2006 r. Nr 66, poz. 470, Nr 104, poz. 708, Nr 143, poz. 1031, Nr 217, poz. 1590 i Nr 222, poz. 1635.